

Pityriasis lichenoides et varioliformis acuta (PLEVA) – dermatоза, ki jo je pediatru vredno poznati in prepozнати

Pregledni znanstveni
članek / Review article

Pityriasis lichenoides et varioliformis (PLEVA) - a dermatosis that the paediatrician should know about and recognise

Mateja Starbek Zorko

Izvleček

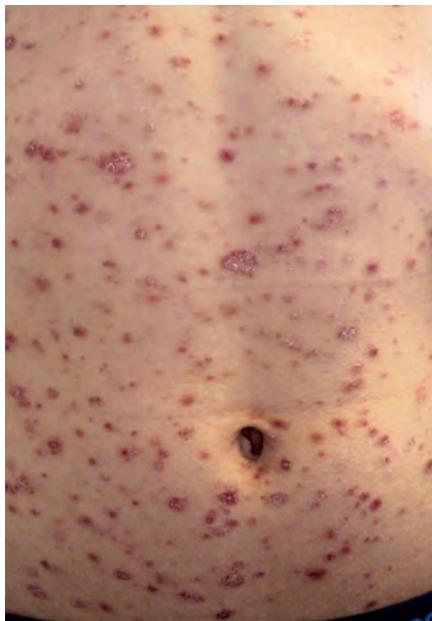
Pityriasis lichenoides et varioliformis acuta (PLEVA), tudi Mucha-Habermannova bolezen, je redka kožna vnetna bolezen, ki prizadene predvsem otroke in mlade odrasle. Navadno se kaže kot akutni izbruh eritematoskvamoznih makul, papul ali papulovezikul, ki hitro razvijejo hemoragične ali celo nekrotične kruste. Najhujša oblika bolezni, febrilna ulceronekrotična Mucha-Habermannova bolezen (FUMHD), je potencialno življenje ogrožajoče stanje, zato je prav, da bolezen prepoznamo ter pravočasno in ustrezno pristopimo k zdravljenju.

Ključне besede: pityriasis lichenoides, PLEVA, Mucha-Habermannova bolezen, otroci, mladi odrasli.

Abstract

Pityriasis lichenoides et varioliformis acuta (PLEVA), also known as Mucha-Habermann disease, is an uncommon cutaneous inflammatory disease that mostly affects children and young adults. It usually presents as an acute eruption of inflammatory macules, papules or papulovesicles, which quickly develop haemorrhagic or necrotic crusts. The most severe presentation of the disease is febrile ulceronecrotic Mucha-Habermann disease (FUMHD), which can be potentially life-threatening. This is the reason why we should recognise and start the right treatment of the disease in time.

Key words: Pityriasis lichenoides, PLEVA, Mucha-Habermann, children, young adults.

SLIKA 1. ZA PLEVA ZNAČILNE KOŽNE SPREMEMBE, ŠTEVILNE ERITEMATOZNE IN PONEKOD BLAGO LUŠČEĆE SE MAKULE IN PAPULE.

FIGURE 1. TYPICAL SKIN MANIFESTATION OF PLEVA, MULTIPLE ERYTHEMATOUS AND SLIGHTLY SCALY MACULES AND PAPULES.

SLIKA 2. PLEVA Z NEKROZAMI TER ERITEMATONIMI MAKULAMI IN PAPULAMI.

PICTURE 2. PLEVA WITH NECROTIC CRUSTS, ERYTHEMATOUS MACULES AND PAPULES.

drom, lahko klinično spominjajo na PLEVA, a prvi navadno poteka nekaj tednov ter nato sponatno izveni in se ne ponavlja, kar je praviloma značilnost PLEVA. Navadno tudi morfologija in razporeditev eflorescenc (pri parainfekcijskem sindromu so spremembe na izteznih delih udov, po licih in glutealno) pomaga pri razlikovanju med obe ma dermatozama in postavitvi prave diagnoze. Pri imunokompromitiranih bolnikih in bolnikih s pridruženo kronično kožno boleznijo, kot je atopijski dermatitis, so lahko podobno videti spremembe v sklopu razsejane okužbe s herpesvirusom tipa 1. Tudi multipli piki žuželk (komarji, muhe, stenice ipd) lahko vodijo do akutnega pojava številnih, navadno srbečih vnetnih papul, pri katerih se lahko pojavi tudi vezikulacija ali nekroza, kar lahko spominja na PLEVA. Nenazadnje moramo pri dojenčkih in majhnih otrocih ob pojavi hemoragičnih papul pomisliti tudi na Langerhansovo histiocitozo, ki se za razliko od PLEVA najpogosteje pojavlja na seboroičnih in intertriginoznih predelih, medtem ko je za dokončno

opredelitev in razlikovanje med boleznioma ključnega pomena patohistološki izvid, biopsija pa je v takem primeru nujna.

Zdravljenje

Ker je PLEVA benigna in navadno samoomejujoča dermatozra, se lahko kot terapevti v primerih, ko bolezen ni zelo razširjena in ne povzroča nekroz, ki vodijo v brazgotinjenje, ter imamo pred seboj tudi bolnika oziroma svojca, ki mu lahko razumno pojasnimo naravo bolezni, odločimo za klinično spremljanje brez uvedbe specifičnega zdravljenja. Po drugi strani pa bolniki z razširjeno, vztrajajočo simptomatsko in nekrotično obliko bolezni navadno zdravljenje želijo. Ker gre za redko obliko dermatoze, žal nimamo raziskav ali smernic, ki bi narekovale, katera od vrst zdravljenja je glede na trajanje in klinično sliko bolezni najbolj primerna. Glede na nekatere opisane primere in posamezne retrospektivne raziskave, ki kažejo na učinkovitost zdravljenja

in relativno nizko verjetnost razvoja resnih neželenih učinkov, sta zdravljenji izbire sistemsko antibiotično zdravljenje in fototerapija. Za obe vrsti zdravljenja velja, da je za zadovoljivo klinično izboljšanje navadno potrebno 2- do 3-mesečno zdravljenje, a ni nujno, da po prenehanju zdravljenja tudi vztraja. Za katero vrsto zdravljenja se terapevt odloči, je odvisno od dostopnosti fototerapije, morebitnih pridruženih bolezni ter drugih bolnikovih značilnosti in preferenc. V otroški dobri navadno kot prvo možnost izberemo sistemsko antibiotično zdravljenje.

Z zdravljenje PLEVA se poslužujemo sistemskih antibiotikov s protivnetnim delovanjem, kot so tetraciklini, eritromicin in aztromicin. Med tetraciklini, ki niso primerni za zdravljenje majhnih otrok, navadno mladostnikom in odraslim bolnikom predpisujemo doksiciklin (lahko tudi minociklin, ki v Sloveniji ni registriran) v odmerku 100 mg 1- do 2-krat dnevno (14,20, 21), za otroke pa je zdravljenje izbire eritromicin v odmerku 30–50 mg/kg dnevno, razdeljenem na 3–4 odmer-

